

відповідальності.

Наша країна не дуже багата демократичними традиціями. По суті, протягом всього періоду радянського тоталітаризму в Україні не розвивалися елементи особистих свобод і правової держави, демократичної свідомості суспільства та особистості. На сьогоднішньому етапі важливо не прискорювати штучними засобами процес демократизації суспільного життя, проте не варто і гальмувати його схожими методами. Демократія має визрівати на національному ґрунті поступово і послідовно, її межі повинні бути обумовлені логікою розвитку посткомуністичного суспільства, його трансформацією [1, с.12].

Основними передумовами формування демократичного суспільства в Україні є: розширення економічної свободи; радикальна зміна інститутів суспільства, усієї системи цінностей й психології людей, які породила тоталітарна система; підвищення рівня політичної дисципліни і політичної культури громадян; встановлення ефективного контролю суспільства над політикою можновладців; подолання економічних проблем.

Динамізм демократичних процесів в Україні залежить від рівня: політичної активності громадян; економічної, соціальної й політичної стабільності суспільства; співвідношення політичних сил; розвитку національної ідеї та правосвідомості.

Сучасна модель демократії – плюралістична. Це система представницького правління, за якою парламентарі обираються народом і є відповідальними перед ним [2, с.33;].

Сучасною політичною наукою та всією громадсько-політичною думкою сформовано чіткі засади демократичної політики: оптимальне поєднання класового й загальнолюдського, універсального й національного; гуманістична спрямованість, подолання технократизму, насильства, злочинності; демократизм і моральність у здійсненні політики; громадянськість і патріотизм.

Під час вироблення та реалізації політики важливо враховувати такі основні чинники: конкретно історичні умови розвитку соціуму, геополітичні умови й географічне розташування держави; рівень участі чи відчуження населення щодо влади й державно-суспільних справ; спрямованість національної ментальності, рівень розвитку політичної та правової свідомості; етнонаціональний і демографічний чинники суспільного розвитку; відповідність політичних ідеалів і завдань історичній традиції, політичним цінностям певного суспільства, а також принципам гуманізму й соціальної справедливості; реальна міжнародна ситуація і ставлення до держави світової громадськості.

Важливою передумовою демократії [3, с.44] є високий рівень політичної та правової культури суспільства, як і його культури взагалі. Зокрема, сучасна демократія передбачає інтелектуальну, моральну і психологічну компетентність громадян у прийнятті політичних та правових рішень. Важливим засобом формування такої компетентності народу є його реальна систематична участь у прийнятті конкретних рішень політичного і правового характеру.

Список використаної літератури:

1. Бодуен Ж. Вступ до політології / О. Маршутенко (пер.) ... І. Макліна, А. Макмілана. – К.: Вид-во «Основи», 2005. – 428 с.
2. Брегеда А. Ю. Політологія: Навч.-метод. посібник для самост. вивч. дисц. — К.: КНЕУ, 1999. — 108
3. Гаєвський Б. А. Сучасна українська політологія: Навч. посіб. — К., 1999. 4. ...2001. — 496 с.

**НЕДОСКОНАЛІСТЬ БАГАТОПАРТІЙНОЇ ПОЛІТИЧНОЇ СИСТЕМИ
ЯК ОДНА З ПЕРЕШКОД СТАНОВЛЕННЯ ДЕМОКРАТИЧНОЇ
ТА ПРАВОВОЇ ДЕРЖАВИ В УКРАЇНІ**

Онищенко О.Е., студент навчально-наукового інституту права та психології Національної академії внутрішніх справ

Науковий керівник: к.ю.н., доцент, професор кафедри загальноправових дисциплін ННПП НАВС Пустовіт Ж.М.

Стаття 1 Конституції України зазначає, що Україна є суверенна і незалежна, демократична, соціальна, правова держава. Однак справедливо зазначити, що на сьогоднішній день наша країна лише прямує до того, щоб повноправно називатися правовою та демократичною.

Становлення України, як демократичної та правової держави є досить складним, поступовим та багатоплановим процесом. Він полягає не лише у формуванні владних

структур, здатних забезпечувати реалізацію провідних принципів правової держави, таких як принцип верховенства права, законності, гласності, розподілу влад та реалізації прав і свобод людини та громадянина, але й у наявності громадянського суспільства із високим рівнем правової культури та правової свідомості, особливою політичною, соціальною та економічною поведінкою.

Як правильно зазначає ряд науковців, таких як Колодій А.М., Погребняк С.П., Скакун О.Ф. та Козюбра М.І., правовою та демократичною є лише така держава, яка функціонує в громадянському суспільстві, слугує його інтересам та реально забезпечує захист прав і свобод його членів. Таким чином, становлення України, як демократичної та правової держави напряду залежить від розвитку в ній громадянського суспільства.

Ключовим елементом існування та ефективного функціонування громадянського суспільства є багатопартійна політична система, адже саме політичні партії забезпечують зв'язок громадян правової держави із органами влади, надають їм можливість висловлювати свою думку та впливати на ситуацію в країні. Виходячи з цього, багатопартійність є основною політичною умовою існування правової та демократичної держави, оскільки однопартійна політична система веде до узурпації державними органами владних функцій та сприяє виникненню тоталітарних режимів.

Однак, сучасний етап становлення багатопартійної правової системи в Україні супроводжується рядом проблем, основними з яких є:

- мультипартійність, яка пов'язана з існуванням великої кількості політичних партій. Цей процес виник на початковому етапі розвитку незалежності в Україні та прогресує з кожним роком. Він ускладнює політичну структурування представницьких органів та механізм ухвалення рішень.

- нечисельність партійних рядів, що послаблює вплив конкретної політичної сили, її роль та значення на загальному політичному фоні;

- невизначеність соціальної бази партій, яка створюється з метою розширення кола соціальних верств, інтереси яких представляє партія;

- локальність партійного впливу та високий рівень географічної зорієнтованості партій заважають об'єднати громадян з усієї території країни;

- консолідація членів партії не навколо політичної ідеї, а навколо лідера.

Ці та інші проблеми сповільнюють становлення багатопартійності в Україні, ускладнюють структурування політичної системи, заважають формуванню політичної еліти, унеможливають пошук компромісу між різними політичними силами та ускладнюють процес реформування національного законодавства.

Отже, на сьогоднішній день Україна знаходиться на етапі становлення демократичної та правової держави. Важливу роль на цьому етапі відіграє створення свідомого громадянського суспільства. Для побудови громадянського суспільства в Україні необхідно подолати ряд негативних факторів, таких як мультипартійність, забезпечити компроміс між різними політичними партіями, спрямувати зусилля політиків на об'єднання суспільства для пошуку шляхів виходу з економічної та соціальної кризи, енергійніше проводити реформування національного законодавства з урахуванням вимог міжнародного права.

Список використаних джерел:

1. Конституція України : прийнята 28 черв. 1996 року // Відомості Верховної Ради України. — 1996. — № 30. — Ст. 141.

2. Шемшученко Ю.С. Юридична енциклопедія: В 6 т. [Текст] /Редкол.: Ю70 Ю. С. Шемшученко (голова редкол.) та ін. — К.: «Укр. енцикл.», 1998. — 672 с.

3. Гамбург Л.С. Теоретичні проблеми правової держави в українській навчально-науковій літературі / Л.С. Гамбург // Держава та регіони: Серія: Право. - 2008. - №3. - С. 5-11.

4. Погребняк С.П. Значення основоположних принципів права для формування і розвитку правової державності / С.П. Погребняк // Вісник академії правових наук України: збірник наукових праць. - 2008. - №3(54). - С. 91-97.

5. Колодій А. Партійна структуризація в Україні в контексті розвитку громадянського суспільства і поза ним / Антоніна Колодій // Збірник наукових праць (третій випуск), підготовлений за дослідницькою програмою кафедри філософії «Громадянське суспільство як здійснення свободи» / За редакцією Анатолія Карася. - Львів: ВЦ ЛНУ імені Івана Франка, 2006. - 280 с. - С. 83-105.